

אדוארד דה-קאנון - קורס חשיבה 3: אינטראקציה כרטיסי עבודה לתלמיד

3. ראיות: ערך

לא לכל הראיות התומכות בצד כלשהו של הוויכוח יש ערך שווה. יש ראיות התומכות בטיעונים בצורה חזקה ואחרות חלשות יותר.

לצרכים מעשיים נוכל לסווג את הראיות בצורה הבאה:

ראיית מפתח: הטיעון כולו תלוי בראייה זו, כמו שמבנה בצורת קשת תלוי באבן הממוקמת בראש הקשת. אם נסיר את ראיית המפתח — הטיעון יתמוטט.

ראייה חזקה: ראיה התומכת באופן משמעותי בטיעון אך איננה ראיית מפתח. אם ישמיטו ראיה זו הטיעון ייחלש אך לא יתמוטט לחלוטין.

ראייה חלשה: ראיה חלשה כשלעצמה, אינה תורמת הרבה לטיעון, ואם ישמיטו אותה כליל הדבר לא ישנה הרבה. מספר רב של ראיות חלשות עשויות לתמוך בטיעון. אך ראיות עשויות להיות חלשות עד כדי כך שכבר אינן רלוונטיות לנושא.

דוגמה: האם יש לקיים מבחנים בבית-הספר?

להלן הטענות שהוצגו:

- מורים מרגישים שהם מסוגלים ללמד טוב יותר את החומר כשהם חושבים על המבחן שיתנו בסוף פרק הלימוד. (חזקה)
- מבחנים הם דבר מעיק. (חלשה)
- אם בית-ספר נוהג לתת מבחנים, עליו להמשיך כמנהגו. (חלשה)
- כשיש מבחנים, התלמידים מתייחסים לנושא ביתר רצינות ובאמת לומדים יותר. (נקודת מפתח בעד)
- תלמידים לומדים רק מה שהם צריכים על מנת לעבור את המבחן ולא שום דבר מעבר לכך. (חזקה)
- יש מקצועות שקשה לבחון בהם. (חלשה)
- מבחנים אינם הוגנים עבור תלמידים שאינם מתפקדים במיטבם בשעת מבחן. (נקודת מפתח נגד)
- רוב התלמידים אינם אוהבים מבחנים. (חזק או חלש?)

אדאקאד דה-ג'ול - קורט חשיבה 3: אינטראקציה כרטיסי עבודה לתלמיד

תרגול

1. * הטענות הבאות מוצגות בעד הטלת מיסוי כבד יותר על אנשים עשירים או נגדה. לגבי כל טענה יש לציין האם היא טענת מפתח, טענה חזקה, או טענה חלשה.
- צד א':**
- א. אנשים עשירים צריכים לקוות שתרומתם לחברה תהיה גדולה יותר.
 - ב. כל עוד שהעניים יראו עשירים המבזבזים את כספם בחופשיות — הם לא ירגישו שקיים צדק חברתי.
 - ג. רובו של העושר מופק בסופו של דבר מעבודתו של אדם אחר או מבורותו.
 - ד. הצדק החברתי מחייב שלא יהיה איש שהוא עשיר יותר מחברו.
 - ה. גם אם המסים יהיו גבוהים מאוד, העשירים תמיד יוכלו לשלם.
 - ו. הכסף שנלקח מהעשירים כמעט שאינו מורגש כאשר מחלקים אותו בין כל שאר האנשים.
 - ז. קנאה בעשירים איננה בסיס טוב לצדק חברתי.
 - ח. אם המיסוי יהיה כבד מדי, לא תהיה לאנשים מוטיבציה לעבוד קשה יותר או להשקיע, וכך החברה כולה תסבול.
 - ט. עשירים מוציאים כסף ובכך מספקים פרנסה לאחרים.
 - י. עשירים אינם מנצלים את הכבישים, את המשטרה, או את שירותי הקהילה יותר מאשר אנשים אחרים — אם כן, מדוע עליהם לשלם יותר?
 - י"א. הטלת מסים על העשירים אינה מעודדת, הן את העשירים והן את העניים, לעבוד קשה יותר.
2. האם צריכה להיות צנזורה על סרטים או שכל אדם בכל גיל יוכל לצפות בכל סרט שהוא רוצה?
- צד א':** טענות בעד צנזורה ונגד צפייה חופשית לחלוטין.
- צד ב':** טענות נגד צנזורה ובעד צפייה חופשית לחלוטין.
3. מועלית הצעה לסמן את מכוניותיהם של נהגים שהורשעו בגין נהיגה מסוכנת בפסי צהוב/שחור, כדי שנהגים אחרים ידעו שיש להתרחק מהם.
- צד א':** טענות בעד סימון מכוניותיהם של נהגים אלה, בניסיון להראות מדוע הדבר עשוי להיות רעיון טוב.
- צד ב':** טענות נגד הרעיון, בניסיון להראות מדוע הוא לא יצליח ואילו השפעות שליליות עלולות להיגרם כתוצאה מכך.
4. * טוענים שניסויים בבעלי-חיים (חתולים, כלבים, ארנבות, חזירי-ים) חיוניים למחקר הרפואי לשם גילוי ופיתוח תרופות למחלות שונות. ניסויים אלה עשויים לגרום סבל לבעלי-החיים.
- צד א':** טענות נגד השימוש בבעלי-חיים במחקר רפואי.
- צד ב':** טענות בעד השימוש בבעלי-חיים כצורך של המחקר הרפואי.